

Coronadebat 16 september 2021

Dank u wel, voorzitter. Het CDA is blij dat de 1,5 meter wordt afgeschaft. Daarmee wordt weer een stap genomen om uit de coronapandemie te komen. Het einde is in zicht, maar we zijn er nog niet.

Er wordt een groot beroep gedaan op onze solidariteit. Dat leidt ook tot spanningen. Solidariteit betekent ook: een persoonlijk appel. Solidariteit tussen mensen is voor het CDA het uitgangspunt. Het CDA steunt dus dat de overheid de 700.000 mensen wil beschermen die dat zelf onvoldoende kunnen, bijvoorbeeld omdat ze immuun zijn voor het vaccin. Maar "kwetsbaar" mag niet te eenzijdig worden uitgelegd.

Solidariteit moet er zijn op verschillende niveaus. Het betekent voor het CDA niet alleen het delen van financiële risico's, maar ook verantwoordelijkheid nemen voor wat je doet, niet alleen voor jezelf, maar ook voor anderen. Het gaat niet alleen om solidariteit met fysiek kwetsbaren, maar bijvoorbeeld ook met jongeren, die al anderhalf jaar zeer beperkt worden in hun sociale activiteiten en daar mentaal onder lijden. En wat te denken van solidariteit met ondernemers in de cultuur- en evenementenbranche, die wanhopig zijn en wakker liggen van de financiële zorgen? Het gaat ook om solidariteit met mensen voor wie de reguliere zorg telkens wordt uitgesteld omdat acute zorg weer voorgaat. Sommigen wachten al meer dan een jaar lang op een nieuwe heup. Dat is ook verlies aan gezondheidsjaren. En hoe staat het met de solidariteit van hen die niet gevaccineerd zijn met de zorgverleners die zich al anderhalf jaar het snot voor de ogen werken? Want van de mensen die door corona op de ic komen, is meer dan 95% niet gevaccineerd.

Voorzitter. Het CDA is tegen een vaccinatieplicht, maar het kan niet zo zijn dat 16 miljoen mensen wordt gevraagd solidair te zijn en beperkingen te accepteren omdat 1,8 miljoen mensen zich niet laten vaccineren. Vaccineren doe je niet alleen om jezelf te beschermen. Het is ook jouw bijdrage aan het beschermen van je medemens en het ontlasten van de zorg. Veel mensen hebben daar heel begrijpelijk nog vragen over of zijn daar angstig over. Het is van groot belang dat alles op alles wordt gezet om de vaccinatiegraad verder te verhogen onder groepen waar deze nu laag is: bij migranten, bij mensen die taalproblemen hebben en bij mensen die laaggeletterd zijn. Welke specifieke acties gaat de minister daarin ondernemen?

Voorzitter. Het coronatoegangsbewijs moet echt tijdelijk zijn. De minister wil nu met het coronatoegangsbewijs gaan werken in de horeca, in de sport, bij cultuurpodia en bij evenementen. Dat zijn alleen al 80.000 horecabedrijven die weer extra maatregelen moeten nemen om hieraan te voldoen; bedrijven die toch al kampen met een personeelstekort en die een zeer moeilijke tijd achter de rug hebben. We willen graag van de minister weten waarom het coronatoegangsbewijs ook op buitenterrassen moet worden toegepast.

Als tijdelijke en zo kort mogelijke maatregel kan het CDA het coronatoegangsbewijs accepteren. De minister geeft aan dat het aantal ic-opnames onder de 25 gemiddeld moet zijn en de vaccinatiegraad boven de 90% om te kunnen stoppen. Wanneer is dat? Eerder werd gesproken over de datum van 1 november, maar nu is er een weegmoment op 5 november. Dat is dan toch te laat? Kunnen we de decembermaand in zonder een toegangsbewijs?

Terecht overigens dat er nu geen eigen bijdrage wordt gevraagd voor een testbewijs. We hebben als CDA eerder gepleit voor mobiele toegangstestlocaties waar ook jongeren makkelijk toegang toe hebben. Ook is het belangrijk dat een papieren vaccinatiebewijs overal wordt geaccepteerd, met name omdat ouderen dat vaak hebben.

De voorzitter:

Er is een interruptie van mevrouw Westerveld, GroenLinks.

Mevrouw **Westerveld** (GroenLinks):

Die mobiele testlocaties zijn er nog niet, wat voor veel mensen een drempel voor het testen met zich meebrengt. Daar gaat mijn vraag over. Collega Van den Berg van het CDA had net een verhaal over solidariteit met elkaar, met mensen met een zwakkere gezondheid, met jongeren en met horecaondernemers. Aan de andere kant moeten we meer inzetten op vaccinatie van de groep mensen die de taal minder machtig zijn. Daar ben ik het helemaal mee eens. In het licht van deze uitgangspunten is dan wel de vraag of de coronatoegangsbewijzen die het kabinet voorstelt de manier zijn om de doelen te bereiken die het CDA hier noemt.

Mevrouw **Van den Berg** (CDA):

Opslaan

Ik denk dat we apart moeten kijken hoe we de groepen kunnen bereiken waaronder de vaccinatiegraad nog laag is. We willen van de minister horen wat hij daar heel specifiek voor gaat doen. Nu zeggen we: het grote goed is dat we de 1,5 meter kunnen loslaten. Dat moeten we wel geleidelijk doen. Daar moeten we een soort vangnet voor maken, juist om de zorg niet te overbelasten. Wij vinden dat tijdelijk en in een overgangsfase acceptabel.

De voorzitter:

Mevrouw Westerveld, tot slot.

Mevrouw **Westerveld** (GroenLinks):

Ook het loslaten van de 1,5 meter is een keuze. Je kunt een andere keuze maken. Ik zou collega Van den Berg van het CDA willen vragen of ze het met ons eens is dat de achterliggende reden om op heel veel plekken om zo'n coronatoegangsbewijs te vragen is dat je daarmee mensen heel erg stimuleert om een vaccinatie te gaan halen. Dat geldt helemaal op het moment dat testlocaties nou niet bepaald om de hoek liggen en dat heel veel mensen daar een eind voor moeten rijden. Ik woon in Nijmegen, een grote stad. Zelfs ik moet een halfuur op de fiets voordat ik bij de dichtstbijzijnde testlocatie ben. Het testen is dus niet heel laagdrempelig. Is collega Van den Berg het met ons eens dat dit wel heel erg lijkt op een vorm van drang om maar zo veel mogelijk mensen ervan te overtuigen, juist jongeren, dat ze zich moeten laten vaccineren? Is dat niet het gesprek dat we hier met elkaar zouden moeten voeren?

Mevrouw **Van den Berg** (CDA):

Opslaan

Wij zouden het drang vinden als we gaan naar een situatie van 2G, die meneer Paternotte beschrijft. Dan is er feitelijk geen alternatief meer. Daar zijn wij zeker nu nog geen voorstander van. De andere kant is dat we in juli al eerder gepleit hebben voor mobiele testlocaties om het testen juist wel makkelijker te maken. Ik hoor ook jongeren die zeggen: weet je, dan vind ik het eigenlijk veel makkelijker om die prik te krijgen. Zij hebben daar dus geen principiële bezwaren tegen, maar zijn er gewoon nog niet aan toegekomen. Het neveneffect van het coronatoegangsbewijs kan zijn dat zij zeggen: dan kies ik toch voor die vaccinatie. Het eind is natuurlijk dat als men niet kiest voor vaccinatie, het langer kan duren voordat wij in de samenleving voldoende aan weerstand hebben opgebouwd. Dus dan moeten er nog veel meer mensen ziek worden, voordat we volgende stappen kunnen nemen. Dat zouden wij jammer vinden. Dus wij zeggen: doe aan de ene kant nu die coronatoegangsbewijzen als hulpmiddel om te zorgen dat iedereen mee kan doen op een veel

betere manier dan de afgelopen anderhalf jaar, en blijf als minister aan de andere kant hard inzetten op het bereiken van alle groepen om gevaccineerd te worden.

De heer **Stoffer** (SGP):

Er triggerde mij net iets in de beantwoording richting mevrouw Westerveld. Ik hoorde mevrouw Van den Berg zeggen: we zijn nu nog geen voorstander van die 2G-benadering. Maar komt dat dan wel? Gaat het CDA daar dadelijk, op een bepaald moment, wel vóór zijn? En wanneer is dat dan?

Mevrouw **Van den Berg** (CDA):

Opslaan

Nee, wat ons betreft komt 2G-benadering er niet. Wij hebben iedere keer gezegd en wij hebben daar volgens mij ook moties over ondersteund dat we geen drang willen. 2G, dus dat je geen alternatief hebt, zouden wij als drang zien. Maar we horen ook dat daar nu toch over gesproken wordt. Straks zijn er heel veel mensen die zeggen: ja, maar wij willen eigenlijk dat alleen de 2G er is. Dan krijgen we misschien wel een heel ander debat, met hele andere feiten. Ik kan niet overzien hoe dat in januari of februari volgend jaar is. Maar het CDA heeft al anderhalf jaar als uitgangspunt: geen drang. Geen keuzevrijheid zou voor ons betekenen dat er wel drang zou zijn.

De **voorzitter**:

De heer Stoffer, tot slot.

De heer **Stoffer** (SGP):

Je kunt van mening verschillen, maar wat er nu gaat gebeuren met die coronapas is voor de SGP ook drang. Laat ik daar heel helder over zijn. Mijn allerlaatste vraag richting het CDA gaat over dat er nu "tijdelijk" staat. Hoe lang is dit "tijdelijk"? Hebben we het over twee weken, vier weken, een jaar, anderhalf jaar, oneindig? Waar stopt dit? Waar stopt die drang? Waar stopt die coronapas? Wanneer is het afgelopen?

Mevrouw **Van den Berg** (CDA):

Opslaan

Die vraag heb ik net ook aan de minister gesteld. Aanvankelijk werd gesteld dat we op 1 november wellicht van alle maatregelen af konden. Nu is er een nieuw weegmoment op 5 november. Dat betekent dat je 1 november al niet gaat halen. Dus vandaar ook mijn vraag: kunnen wij zonder toegangsbewijs de decembermaand in? Daar wil ik heel graag een antwoord op hebben van de minister. Nogmaals, het is voor ons een tijdelijk noodmiddel, maar het is niet iets waar wij nou echt enthousiast over zijn.

De **voorzitter**:

U vervolgt uw betoog. Mijnheer Stoffer?

De heer **Stoffer** (SGP):

Dat is geen antwoord op mijn vraag. Wanneer houdt het op? Hoor ik nou goed dat december het uiterlijke moment is voor het CDA?

Mevrouw **Van den Berg** (CDA):

Opslaan

Volgens mij hangt dat ook sterk af van de ontwikkelingen in de zorg. Als blijkt dat de zorg helemaal overbelast raakt, dan zal je toch nog langer met bepaalde maatregelen moeten leven. Ik hoorde mijnheer Stoffer in een andere interruptie zeggen: wij hebben dan misschien liever de anderhalve meter dan het coronatoegangsbewijs. Dat is dan de keuze. Maar zolang wij niet voldoende mensen in Nederland hebben die beschermd zijn, is er de dreiging dat de zorg overbelast raakt. Dat kunnen we niet accepteren, dus daar zullen we met z'n allen wat op moeten vinden.

De voorzitter:

Mevrouw Van den Berg, u vervolgt uw betoog.

Mevrouw **Van den Berg** (CDA):

Opslaan

De nachthoreca houdt nog extra beperkingen. Maar veel jongeren hebben nu juist behoefte om uit te gaan. Kan dit niet toch worden toegestaan met extra eisen, zoals een negatieve test die pas acht uur oud is? Is de minister bereid dit te onderzoeken? En op basis waarvan mogen binnenevenementen maar 75% bezetting hebben? Want 100% of 75% is nou net het verschil tussen een winst draaien of niet. En welke financiële steun is er wanneer beschikbaar voor sectoren die er nog lang niet bovenop zijn of nog met beperkingen te maken hebben, zoals de culturele sector, georganiseerde reizen en de nachthoreca?

Voorzitter, ten slotte. Werk zorgt niet alleen voor inkomen, maar ook voor zingeving en sociale contacten. Mensen hebben behoefte gewoon naar hun werk te kunnen. Maar werkgevers moeten op basis van de Arbowet zorgen voor een veilige werkomgeving voor alle medewerkers, ook voor de fysiek kwetsbaren. Wat gaat de minister wanneer doen om te zorgen dat werkgevers in de zorg, maar ook daarbuiten, adequate informatie hebben om een veilige werkomgeving in te richten?

Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter:

Dank u wel, mevrouw Van den Berg. Dan geef ik het woord aan de heer Hijink van de SP. Daarna schorsen we even voor een halfuur.

De voorzitter:

Dank u wel. Ik geef nu het woord aan mevrouw Van den Berg van het CDA. Dan geef ik het woord aan mevrouw Van Esch van de Partij voor de Dieren en dan aan de heer Van Haga van de Groep Van Haga.

Mevrouw **Van den Berg** (CDA):

Opslaan

De premier startte met de buitenterrassen en stelde die eigenlijk gelijk aan de binnenhoreca. U weet dat het niet zo is dat je buiten vrij bent, dat je geen infectie zou kunnen oplopen, maar na

1,5 jaar weten we ook met z'n allen dat de kans hierop aanmerkelijk kleiner is dan binnen. Ik zou toch van de premier willen weten waarom hij in het voorstel zegt: je zou dat coronatoegangsbewijs ook voor de buitenterrassen moeten hebben.

minister-president **Rutte**:

Ja, daar zijn een aantal redenen voor. Op zich snap ik de vraag. Natuurlijk denk je bij de terrassen: is dat nodig? Ik denk toch dat het verstandig is. Ik begin met het volgende. De terrassen zijn vaak geordend als mevrouw Van den Berg en ik daar een taartje eten, maar op een gegeven moment komt er ander publiek dat ook wat gaat drinken. Het wordt dan drukker, chaotischer. Dat is het eerste risico.

Daar komt bij dat het ook voor de handhavers -- daar vragen we toch al heel veel van -- niet makkelijker wordt als wij onderdelen uit een eenduidig pakket snijden. Het moet zo eenduidig mogelijk zijn. Daar komt nog wat bij: de praktische kant van de zaak. Als je nou op het terras zit zonder dat je die QR-code hebt moeten laten zien en je naar de wc moet of even binnen moet betalen, dan moet bij de ingang alsnog het CTB getoond worden. Dat maakt het ook weer lastig. Het gaat regenen en iedereen rent vanaf het terras naar binnen en wil binnen zitten. Wij denken dus echt dat het niet verstandig is. Als je bijvoorbeeld zou zeggen dat je voor het wc-bezoek het coronatoegangsbewijs zou loslaten, wat ook nog zou kunnen, dan is eigenlijk de situatie dat je de facto geen CTB meer hebt in de horeca. Wij denken dus niet dat dat verstandig is.

Mevrouw **Van den Berg** (CDA):

Opslaan

Ten eerste is het mijn ervaring dat er op heel veel pleinen intussen openbare toiletten zijn gerealiseerd, juist omdat we met z'n allen weten dat het buiten makkelijker is. Bovendien hebben volgens mij alle gemeenten toegestaan dat de terrassen uitgebreider zijn, dus er is echt veel meer ruimte. Het zou natuurlijk met name voor mensen die gewoon even een kopje koffie willen drinken, of 's avonds een glaasje, toch tien keer makkelijker zijn. Ook kijkend naar het draagvlak in de samenleving, denken wij als CDA juist dat het belangrijk is om dat voor de buitenterrassen echt los te laten.

minister-president **Rutte**:

Ik denk dat we het daarover niet eens zijn. Dat is allemaal geen ramp, maar daarover zijn we het niet eens. Wij denken echt dat het verstandig is om de buitenterrassen er niet uit te snijden, om de redenen die ik noemde. Ik zeg ook eerlijk dat het natuurlijk geen zwart-witdiscussies zijn. Het is niet zo dat de een of de ander honderd procent gelijk heeft. Het is natuurlijk überhaupt de ellende met de maatregelenpakketten dat je natuurlijk in een samenleving met allerlei tradities en gewoontes al anderhalf jaar bezig bent om beperkende dingen op te leggen, waarbij het soms lastig is om de consequenties exact te beschrijven.

De **voorzitter**:

Zeker, maar er is nog een vraag van mevrouw Van den Berg van het CDA.

Mevrouw **Van den Berg** (CDA):

Opslaan

Ik wil nog even terugkomen op de wat ons betreft terechte opmerking van de minister dat we de scholen, met alles wat er nog zou moeten gebeuren, zo veel mogelijk moeten ontzien en dat dat ook zo blijft. Een paar collega's hebben er al aan gerefereerd: gisteren stond hier bij de Kamer een groep van Alle Handen Samen. Die hadden dus een PCR-test in een lollyvorm. We mochten die zelf ook uitproberen. Dat was inderdaad heel wat anders dan dat dingetje waarmee "de hersenen worden geraakt", zoals de meesten dat formuleren. Ik zou graag het volgende van de minister willen vragen. Het gaat hier met name over schoolkinderen die zelf kwetsbaar zijn, maar sowieso kunnen alle kinderen onder de 12 jaar niet gevaccineerd worden, dus daar zou dat een extra bescherming voor zijn. Het speelt al in Duitsland. We zouden het fijn vinden als de minister daar nu of straks nog even specifiek op terug kan komen.

Minister De Jonge:

Dit exacte voorbeeld ken ik niet. Ik was er gisteren niet bij, dus ik weet niet exact welke het is, maar ik weet wel dat we zelf verschillende nieuwe toepassingen hebben gefinancierd in een onderzoeksetting, dus misschien is dat een van die toepassingen. Dat weet ik niet. Misschien is het een bedrijf dat het helemaal zelf heeft gedaan, maar het zou ook kunnen dat het juist voortkomt uit een door ons gefinancierd programma. We gaan natuurlijk altijd op zoek naar innovatie die ons helpt, innovatie die het testen laagdrempeliger maakt, innovatie die het voor kinderen minder invasief maakt. Daar komen inderdaad dit soort speekselaftnames uit voort. Ik ken deze niet per se, maar ik kan me zomaar voorstellen dat als u zegt hoe dat gaat, het een hele bruikbare zou kunnen zijn. Ik ga er graag naar kijken wat we daarmee zouden kunnen. Zeker.

Ik geef het woord aan mevrouw Van den Berg van het CDA voor haar interruptie.

Mevrouw Van den Berg (CDA):

Opslaan

Dank u wel, voorzitter. De minister gaf aan dat er 114 locaties zijn en 6 XL-locaties. Nu hebben wij volgens mij meer dan 350 gemeenten in dit land, waarvan sommige zeer langgerekt zijn qua kilometers. Het CDA heeft in het debat van 14 juli gepleit om niet alleen mobiele vaccinatiebussen te hebben maar ook mobiele testbussen, juist om mensen te faciliteren, zodat ze niet kilometers hoeven te reizen. Daar heb ik de minister nog niet over gehoord, dus daar zou ik graag een update van horen.

Minister De Jonge:

Een terechte vraag. Bij de nieuwe testcapaciteit zijn ook mobiele teststraten, bussen dus, aanbesteed. Die horen erbij. Er zijn nu 106 locaties plus nog 6 XL-locaties. Maar we hebben geleerd van hoe het werkte met het testen voor je reis. Als je daar een Open House-aanbesteding van maakt, waarbij je van tevoren zegt "dit is de vaste prijs, als je het daarvoor kunt doen, mag je meedoen", dan mag je gewoon meedoen als aanbieder. Dan moet je wel aan een aantal voorwaarden voldoen om aangesloten te raken op die app. Dat heeft als effect gehad bij testen voor je reis dat er wel 800 locaties zijn gekomen, waarbij de testinfrastructuur voor reizen nog veel fijnmaziger was dan de testinfrastructuur voor toegang. Daarom hebben we gezegd: voor nu is dit oké. Met een capaciteit van 400.000 testen per dag is dat -- als je een beetje stretcht -- best wel veel. Dat zit aan de bovenkant van de inschatting. Maar nog mooier zou zijn als we inderdaad toewerken naar nog meer locaties. Vandaar deze

aanbesteding. Vandaar de verwachting dat vraag en aanbod met elkaar in evenwicht gaan komen en er dus meer locaties gaan ontstaan, en daarnaast nog die mobiele locaties. Die zijn ook nodig om meerdaagse festivals weer makkelijk mogelijk te maken.

Voorzitter. Ik zou graag verder willen gaan. We hebben het nu gehad over de ethische dilemma's die gaan over de toepassing van de coronatoegangsbewijzen als toegang. Ik zou de stap willen maken naar die andere ethische dilemma's: wat mag nu wel en wat mag nu niet op de werkvloer? We hebben goed onderzoek gedaan wat daar exact de juridische kanten zijn waar je op moet letten en waar je niet overheen mag gaan. Daar zit het als volgt. Je mag als werkgever gewoon de vraag stellen. Er wordt heel vaak gezegd dat je daar heel terughoudend in moet zijn als werkgever. Nee, je mag gewoon de vraag stellen. Maar een werknemer heeft het recht om op die vraag geen antwoord te geven. En waarom is dat? Je zou de vaccinatiestatus als medisch gegeven kunnen zien en je bent als werknemer niet gehouden je medische status te delen met je werkgever. Dat heeft heel veel redenen die met name in het arbeidsrecht zijn gelegen. Dat willen we zo laten. We willen niet zo ver gaan als bijvoorbeeld Italië, waar mensen in de zorg en in het onderwijs een vaccinatieplicht opgelegd krijgen en anders worden ontslagen. Dat zou echt een indirecte vaccinatieplicht zijn. Het salaris wordt dan bijvoorbeeld niet uitbetaald. Daar willen wij helemaal niet in terechtkomen. Maar op de werkvloer het gesprek over vaccinatie voeren is natuurlijk wel relevant, vanwege de veiligheid van collega's en in de zorg ook heel sterk de veiligheid van patiënten.

De vaccinatiegraad in de zorg is wisselend. De indruk is dat hij heel hoog is in de ziekenhuizen. We weten het niet, want we registreren het niet, maar op basis van wat wij horen, is onze indruk dat hij heel hoog is in de ziekenhuizen. In verpleeghuizen, in de gehandicaptenzorg en in de ggz is hij wisselend. In heel veel sectoren is hij dus wisselend.

Waarom is de vaccinatiegraad belangrijk? Een werkgever die een rooster wil kunnen maken, moet weten welk team hij op een afdeling zet met mensen die heel erg kwetsbaar zijn. Als je zo'n rooster moet maken, wil je wel weten hoe het zit met de vaccinatiegraad. Als de vaccinatiegraad te laag is, dan moet je namelijk allerlei maatregelen treffen met persoonlijke beschermingsmiddelen. Wat nu al kan, is dat je op basis van een inventarisatie door de bedrijfsarts of door een externe partij laat nagaan hoe hoog de vaccinatiegraad voor de gehele instelling op medewerkersniveau of op teamniveau is.

Een aantal werkgevers heeft aangegeven: dat werkt voor mij niet goed genoeg. Niet allemaal, daar moet ik strak en straight in zijn. Op de afdeling oncologie bijvoorbeeld, of in een verpleeghuis, zegt men: ik moet het echt van een medewerker weten, want anders vind ik het risico te groot en moet ik, gegeven de Wkkgz, andere maatregelen treffen. Die werkgever moet ook de veiligheid kunnen waarborgen van de patiënten die hem zijn toevertrouwd. Men zegt daarom: geef ons nu de mogelijkheid om die vaccinatiestatus te registreren. Daar is ook weerstand tegen. Daar moet ik ook eerlijk over zijn. Ik wil verkennen op welke manier we dat kunnen vormgeven, zodat we rechtdoen aan de zorgen daaromtrent, maar de werkgever wel de mogelijkheid geven om te doen wat nodig is.

Dat zou ook een oplossing kunnen bieden voor iets wat VNO-NCW en MKB-Nederland bepleiten, namelijk het überhaupt kunnen vragen van coronatoegangsbewijzen. Ook coronatoegangsbewijzen worden gezien als een registratie. Het is namelijk een verwerking van persoonsgegevens en volgens de AVG is dat een registratie. Die coronatoegangsbewijzen maken aan degene die ze controleert echter helemaal niet duidelijk of iemand gevaccineerd is of getest. Kortom, dit zou voor de zorg en voor mensen die bezorgd zijn dat de

vaccinatiestatus al te veel prijsgeeft van het medische dossier, een goede oplossing kunnen zijn.

Die twee verkenningen gaan we doen: hoe we registratie mogelijk kunnen maken van de vaccinatiestatus in de zorg en of en hoe we het gebruik van coronatoegangsbewijzen überhaupt mogelijk kunnen maken in een werksituatie. Twee dingen wil ik benadrukken. Het is "of" en "hoe" in de werksituatie. Ik weet namelijk nog niet of we die kant op moeten. Ik wil dat echt gewoon kunnen verkennen. En als we dat willen, vergeet dat een wetswijziging en kom ik terug met de argumentatie waarom dat zou moeten. Als het niet nodig is, doen we het niet. Dat is één.

Twee. Voor de zorg wordt het geen plicht. Ook daar komt geen registratieplicht. Ik heb dat woord een aantal keren gehoord, maar dat wordt het niet. Het zou op zijn best een registratiemogelijkheid geven in situaties, waarin er geen andere mogelijkheid is om de vaccinatiestatus voldoende te kennen.

Dan wat meer praktische dingen. Daar zijn meerdere vragen over gesteld door onder andere mevrouw Den Haan en mevrouw Kuiken. Stel dat mensen digitaal minder vaardig zijn, hoe komen zij dan aan hun QR-code? Daar hebben we een aantal dingen voor bedacht. Als mensen niet beschikken over een smartphone, dan kan een QR-code gewoon worden geprint. Hoe dan? Op coronacheck.nl/print staat hoe dat moet. Maar stel dat je geen computer of geen printer hebt. Daarvoor hebben we hulplijnen beschikbaar via bijvoorbeeld de bibliotheken. Stel dat je geen computer hebt, slecht ter been bent en helemaal naar de bibliotheek toe moet en dat komt je niet uit. Dan heb je waarschijnlijk wel een telefoon en kun je bellen met 0800 1351 en vragen om je coronabewijs per post thuisgestuurd te krijgen. Dat wordt dan thuisgestuurd. Daar hebben heel veel mensen al gebruik van gemaakt. Dat kan alleen met vaccinatie- en herstelbewijzen en natuurlijk niet met testbewijzen, want dan is de geldigheidsduur alweer voorbij.

Verder is er veel onderzoek gedaan naar de toegankelijkheid en de gebruikersvriendelijkheid. Via Steffie is er ook een zeer toegankelijke uitleg beschikbaar over de werking van de coronacheck. Wij werken nog verder aan allerlei zaken die voor drempelverlaging zorgen.

Dank u wel, voorzitter. Eerst wil ik de minister danken voor de antwoorden, en ook voor de toezegging om te kijken naar de PCR-lolly, zoals ik dat maar even noem, voor kinderen onder de 12 jaar, en dat ook absoluut wordt gekeken naar de inzet van mobiele bussen om mensen te laten testen, zodat de bereikbaarheid in ieder geval veel beter is.

Voorzitter. Het mag uit onze inbreng duidelijk zijn dat wij ook meeondertekenen met de motie van mevrouw Kuiken waarin staat dat wij de buitenterrassen uitgesloten willen hebben van het coronatoegangsbewijs. Wij hebben daarnaast ook nog twee moties meeondertekend van mevrouw Den Haan. De ene gaat over de financiële ondersteuning voor ondernemers en de andere gaat over de mogelijkheid dat de ouderen dus echt makkelijk ook een papieren coronatoegangsbewijs kunnen krijgen.

Daar heb ik nog wel één vraag over aan de minister, want hij refereerde er kort aan dat er nu voor allerlei vreemde combinaties van het buitenland oplossingen zijn geweest. Ik heb daarover ook al contact opgenomen met onze liaison-ambtenaar, als ik het zo mag noemen. Maar ik krijg in ieder geval nog mailtjes van mensen die zeggen: het werkt gewoon niet; ik heb twee vaccinaties in Duitsland gekregen, ik heb uiteindelijk een papieren print van een Duitse apotheker en ik heb die met de Franse app kunnen downloaden. Maar mensen lopen nog tegen erg veel problemen aan. Daar wil ik graag aandacht voor vragen.

Dank u wel, voorzitter.

